

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії МАСЛАК Вікторія Ігорівна, 1996 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році Харківську державну академію дизайну і мистецтв за спеціальністю 022 Дизайн (ОПП Дизайн візуальних комунікацій), працює викладачем кафедри графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 022 «Дизайн».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківської державної академії дизайну і мистецтв Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, м. Харків, від 02 травня 2025 р. № 44-ОП, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Оксани ЛАГОДИ, доктора мистецтвознавства, професора, завідувачки кафедри дизайну тканин та одягу ХДАДМ;
Рецензентів –	Надії СБІТНЄВОЇ, кандидата мистецтвознавства, професора, професора кафедри графічного дизайну ХДАДМ; Людмили ЛИТВИНЮК кандидата мистецтвознавства, доцента, Декана факультету дизайну ХДАДМ;
Офіційних опонентів –	Калини ПАШКЕВИЧ, доктора технічних наук, професора, декана факультету дизайну Київського національного університету технологій та дизайну (м. Київ); Тетяни БОЖКО, кандидата мистецтвознавства, доцента, доцента кафедри графічного дизайну Київського Національного університету культури і мистецтва (м. Київ)

на засіданні «27» червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» МАСЛАК Вікторії Ігорівні на підставі публічного захисту дисертації «Етнокультурні традиції у дизайні сучасної української упаковки» за спеціальністю 022 «Дизайн».

Дисертацію виконано у Харківській державній академії дизайну і мистецтв Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, м. Харків.

Науковий керівник: ГАНОЦЬКА Ольга Василівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри графічного дизайну ХДАДМ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості полягають у здійсненому комплексному аналізі поєднання етнокультурних українських традицій та сучасних дизайнерських підходів у створенні сучасної української упаковки, що дозволило виявити нові механізми впливу на споживача через національні символи та візуальну мову.

Основні положення, що визначають наукову новизну та актуальність дисертаційної роботи, полягають у наступному:

- дослідження підтвердило, що питання дизайну сучасної української упаковки перебуває на стику кількох галузей – дизайну, етнографії, культурології, маркетингу та технологій пакування; встановлено, що вивчення етнокультурних традицій у цій сфері потребує комплексного аналізу історичних, семіотичних, художніх і комунікаційних аспектів, що відкриває нові можливості для формування національного бренду через дизайн упаковки.

- у ході дослідження встановлено, що формування українського стилю в упаковці ґрунтується на глибоких етнокультурних засадах: орнаментиці, кольоровій символіці, міфологемах, ремісничих техніках, які адаптуються до сучасних дизайнерських рішень і ринкових вимог.

- проаналізовано еволюцію дизайну української упаковки від часу здобуття незалежності, у якій окреслено кілька ключових етапів. 1991–2000 роки — етап становлення. Цей період супроводжувався радикальними економічними та соціальними змінами, пов'язаними з переходом від радянської до ринкової економіки. 2001–2010 роки — етап експериментів і пошуку візуального коду. 2014 – до сьогодні — етап свідомої інтеграції локальної ідентичності в глобальний контекст. Аналіз історичних етапів показав, що протягом трьох десятиліть незалежності відбувалася еволюція дизайнерських рішень: від закладання основ етнодизайну до поєднання локальних культурних елементів із глобальними трендами та технологічними інноваціями.

- аналіз традиційної візуальної мови в дизайні сучасної української упаковки виявив у її складі наявність регіональної стилістики (наприклад, гуцульської, полтавської, слобожанської), які мали свої особливості відтворення в орнаментальних мотивах, колористиці, символіці та типах носіїв.

- доведено, що з початку XXI століття в українському дизайні упаковки спостерігається активне оновлення етномотивів з залученням сучасних медіа, графічних інтерфейсів і нестандартних конструкцій, що поєднують традиційність із інноваційністю.

- виявлено шість основних напрямів інновацій у сучасному дизайні української упаковки: екологічність, крафтовість, інтерактивність, регіоналізація, персоналізація та інтеграція цифрових технологій у процеси виробництва та взаємодії з користувачем.

- доведено, що сучасний український дизайн упаковки виконує не лише естетичну та інформаційну функцію, а й відіграє роль культурного посередника, здатного транслиувати національну ідентичність та цінності у глобальному контексті.

- з'ясовано, що провідні дизайн-практики в сфері сучасного українського дизайну упаковки спрямовані на створення емоційної комунікації зі споживачем шляхом використання фольклорних наративів, символів, шрифтів, візуальних алюзій до національного мистецтва та синтезу сенсорних ефектів з історично-культурним змістом.

- доведено, що українська упаковка трансформувалась із суто функціонального об'єкта у багаторівневий культурно-візуальний артефакт, здатний репрезентувати сучасне бачення національної спадщини через новітні форми та матеріали.

- матеріали дисертації відкривають перспективи подальших досліджень у сфері прогнозування майбутніх трендів у дизайні упаковки в Україні, серед яких визначено: посилення ролі екологічності й етичного дизайну; розвиток цифрової інтерактивності; глибша персоналізація та сегментація за регіональною ознакою; поширення мінімалістичних форм з елементами української етніки; активне впровадження smart-рішень для збереження якості продукту та культурної ідентифікації.

Здобувачка має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 опубліковані в наукових виданнях категорії «Б»:

1. Маслак В. Перспективи розвитку етнокультурного пакування в Україні. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*. 2023. №6(2). С. 279–287.
2. Маслак В. Етнічні мотиви у сучасному шрифтовому дизайні упаковки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. №70 (2). С. 66–73.
3. Маслак В. І. Історико-мистецтвознавче підґрунтя сучасного дизайну української упаковки (на прикладі розробок студентів ХДАДМ). *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. №2. С. 114–121.

У дискусії взяли участь голова разової спеціалізованої вченої ради Оксана ЛАГОДА, рецензенти – Надія СБИТНЄВА, Людмила ЛИТВИНЮК, офіційні опоненти – Калина ПАШКЕВИЧ, Тетяна БОЖКО, та висловили зауваження рекомендаційного характеру.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує
МАСЛАК Вікторії Ігорівні
ступінь доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022
«Дизайн»

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Оксана ЛАГОДА